

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

Puolustuskiinteistöt

Puhdistettavan alueen sijainti

Sodankylä

Kiinteistön omistaja

Puolustuskiinteistöt

Kiinteistön haltija

Puolustuskiinteistöt

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus Lupa- ja valvontavirastolle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta on tullut vireille 27.4.2026.

Aiemmat viranomaispäätökset ja lausunnot

Ilmoituksen kohteena olevalle kiinteistölle ei ole annettu aiemmin päätöstä pilaantuneen maaperän puhdistamiseksi. Lupa- ja valvontavirasto on ohjeistanut asiassa sähköpostitse 6.2.2026 ja 1.4.2026 koskien alueella lämpökeskuksen purkutöiden yhteydessä todettua maaperän pilaantuneisuutta.

Tutkimus- ja suunnitelma-asiakirjat

Ilmoituksen liitteenä on esitetty Ramboll Finland Oy:n laatima maaperän pilaantuneisuusselvitys, PKI2465 Sodankylän varuskunta-alue, 24.4.2026.

Puhdistettava alue

Alueen toimintahistoria ja pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Alueella on ollut pitkään toiminnassa lämpökeskus, joka on nyt purkukohteena. Lämpökeskus on ollut toiminnassa Sodankylän varuskunta-alueen rakentamisesta, vuodesta 1960 lähtien. Lämpökeskusta on valmistumisen jälkeen laajennettu eri aikoina. Lämpökeskuksen alueella on useita maanalaisia ja maanpäällisiä öljysäiliöitä, joissa on varastoitu raskasta ja kevyttä polttoöljyä. Polttoöljyä on käytetty varuskunta-alueen lämmitykseen. Varuskunnan alueelle on tehty aiemmin useita ympäristötekniisiä tutkimuksia, mutta niitä ei ole kohdistettu lämpölaitokseen. Kohteen alueella sattuneista ylitäytöistä tai muista vastaavista öljyvahingoista ei ole tietoa.

Alueen ja lähiympäristön nykyinen ja tuleva maankäyttö

Alueella on voimassa oleva osayleiskaava (Sodankylän kirkonkylän osayleiskaava, 28.8.2014). Alue on merkitty Puolustusvoimien alueeksi (kaavamerkintä EP-1). Alueella toimii Jääkäriprikaatin varuskunta.

Kiinteistön alueella toimintaa jatkaa Jääkäriprikaatin varuskunta ja tutkimusalueelle tullaan rakentamaan uudisrakennuksia.

Alueen maaperä- sekä pohja- ja pintavesitiedot

Alueen perusmaa on Geologian tutkimuskeskuksen maaperäkartan perusteella pääasiassa hiekkamoreenia. Selvitysalueen reunalla on saraturvetta sekä täyttömaata. Tehtyjen maaperätutkimusten perusteella maaperä on hiekkamoreenia ainakin 4,5 metriin asti lukuun ottamatta piha-alueella olevia täyttömaita, jotka koostuivat sorasta. Maaperätutkimusten aikana havaittiin yhdessä kaivannoista kallion nokka tai iso kivilohkare noin 4,5 metrin syvyydellä maanpinnassa.

Kohde ei sijaitse Ympäristöhallinnon luokittelemalla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue sijaitsee noin 6,5 km etäisyydellä lännessä (Piittiövaara, 1E-Ik., 12758101). Alueen pohjaveden virtaussuunnasta ei ole tietoa, mutta karttatarkastelun perusteella alueen pohjavedet purkautuvat varuskunta-alueen länsipuolelle Jeesiöjokeen tai itäpuolelle Navettajängälle. Kohteen välittömässä

läheisyydessä ei ole maastokarttaan merkittyjä lähteitä. Lähin merkitty lähde on noin 3 kilometrin päässä.

Selvitysalueilla ei sijaitse pintavesikohteita. Lähistöllä on varuskunta-alueen länsipuolella Jeesiöjoki ja alueen läheisyydessä itäpuolella sijaitsee ojitettu suoalue (Navettajänkä).

Haitta-aineita koskevat tiedot

Alueella tehdyt maaperä- sekä pohja- ja pintavesitutkimukset

Sodankylän varuskunnan alueella suoritetaan vuoden 2026 aikana lämpökeskuksen purkutyöt. Purkutyöt ovat maanpäällisiltä osin tehty ja maanalaisilta osin vielä kesken. Purkutöiden yhteydessä alueella toteutettiin maaperätutkimuksia ja kaivettiin öljyisiä maa-aineksia, joista osa toimitettiin Savaterra Oy:n Kemin vastaanottoasemalle. Osa öljyisistä maa-aineksista välivarastoitiin pressuilla peitettyinä kiinteistölle tilapäisesti ja ne on tarkoitus toimittaa ympäristöluvalliseen vastaanottoaikkaan pima-ilmoituksen perusteella annetun viranomaispäätöksen jälkeen.

Ramboll Finland Oy suoritti kiinteistöllä maaperätutkimuksia ja ohjasi pilaantuneen maan kaivua Puolustuskiinteistön toimeksiannosta 30.1.2026 ja 14.4.2026. Kaivutöiden yhteydessä alueelta kaivettiin öljyisiä maa-aineksia yhteensä noin 431 tn, joista 411 tn on toimitettu jo käsiteltäväksi luvanvaraiseen vastaanottoaikkaan Savaterra Oy:n Kemin vastaanottoasemalle. Loput öljyiset maa-ainekset 20 tn on tilapäisesti välivarastoitu kiinteistölle pressuilla peitettyinä.

Kaivutöiden lisäksi alueelle tehtiin maaperätutkimuksia kairaamalla AFRY Finland Oy:n toimesta 9 tutkimuspisteessä. Tutkituista kairatutkimusten maanäytteissä ei todettu viitteitä haitta-aineista maaperässä.

Maaperän jäännöspitoisuusnäytteitä otettiin maaperän kunnostuksen valvontakäyntien aikana yhteensä 6 kappaletta. Poistetun hulevesikaivon ympäristössä todettiin VNa 214/2007 ylemmän ohjearvotason ylittäviä öljyhiilivetyjen pitoisuuksia (>C10-C21/7100 mg/kg ja >C21-C40/2200 mg/kg), jotka ylittävät maaperän puhdistustavoitteeksi asetetun VNa 214/2007 kynnysarvotason.

Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve

Analysoidussa näytteessä RF21 todettiin VNa 214/2007 mukaisen ylemmän ohjearvon ylittäviä haitta-aineiden pitoisuuksia. Näin ollen tutkimusten perusteella kohteen maaperää luokitellaan

viitearvovertailun perusteella pilaantuneeksi. Muissa jäännöspitoisuusnäytteissä ei ole todettu VNa 214/2007 kynnysarvotason ylittäviä pitoisuuksia. Viitearvotarkastelun perusteella alueen maaperässä todettiin pilaantuneeksi luokiteltavia maa-aineksia ja alueella on siten tarve maaperän puhdistustoimenpiteille. Puhdistustyöt on suunniteltu toteutettavaksi vuoden 2026 kesän aikana.

Esitetty puhdistussuunnitelma

Puhdistustavoitteet

Huomioiden kohteen tuleva käyttö (uudisrakennus ja paikoitusalue), voidaan maaperän pilaantuneisuuden viitearvoina käyttää haitta-aineiden osalta VNa 214/2007 mukaisia alempia ohjearvoja ja uudisrakennuksen kohdalla kynnysarvoja.

Puhdistusmenetelmät ja työn toteuttaminen

Maaperän puhdistus toteutetaan massanvaihtona. Maaperästä poistetaan haitta-ainepitoisuudeltaan puhdistustavoitteet ylittävät maa-ainekset ja korvataan ne tarvittaessa pilaantumattomilla maa-aineksilla.

Jätteiden ja kaivettujen maa-ainesten käsittely ja hyödyntäminen

Kohteen jätteiden käsittelystä vastaa purku-urakoitsija, joka myöhemmin urakan päätyttyä toimittaa purkuluvan vaatimat dokumentoinnit jätteistä. Pilaantumattomat maa-ainekset hyödynnetään kaivantojen täytöissä. Haitta-ainepitoisia maa-aineksia ei hyödynnetä uudisrakennusten kohdalla.

Väliavarastointi

Lähtökohtaisesti pilaantuneita maa-aineksia ei väliavarastoida alueella vaan maat lastataan suoraan kuorma-autoon. Tarvittaessa massoja varastoidaan tiiviillä pohjalla peitettynä esimerkiksi laboratoriotulosten valmistumisen ajan. Eri alueilta tai eri pilaantuneisuustasoiset massat pidetään erillään toisistaan. Ympäristötekniinen valvoja pitää kirjaa väliavarastoinnista.

Kaivantovesien käsittely

Ennakkotietojen perusteella purkutyöt ulottuvat pohjaveden pinnantason alapuolelle, jonka vuoksi kaivantoon voi kertyä kaivutöiden aikana vettä. Mikäli kaivantoihin kertyy vettä, veden haitta-ainepitoisuudet tarkistetaan näytteenotolla. Näytteenotosta vastaa ympäristötekniinen valvoja. Kaivutöiden aikana kaivannot pidetään tarvittaessa kuivana

pumppaamalla sinne kertynyt vesi oppopumpulla haitta-ainepitoisuuksien mukaan joko alueella olevaan säiliöön välivarastoon tai suoraan maastoon. Öljyinen vesi käsitellään tarvittaessa paikan päällä tai toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottoaikaan. Mikäli alueella todetaan pohjavedessä öljyfaasia, se poistetaan pumppaamalla irtosäiliöön ja toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottoaikaan.

Puhdistamisen ympäristövaikutukset ja ympäristöhaittojen ehkäisy

Pilaantuneen maa-aineksen pölyäminen ja leviäminen ympäristöön minimoidaan kaivun, kuormauksen ja kuljetuksen aikana.

Pilaantuneet maat kuljetetaan kuormat peitettynä vastaanottoaikaan. Työmaapölyäminen estetään tarvittaessa maa-ainesten kastelulla. Tarvittaessa välivarastoidut maat peitetään ja välivarastoidaan tiiviillä alustalla (esim. asfaltti, pressu).

Puhdistustöiden valvonta, seuranta ja tarkkailu

Puhdistustyölle nimetään riittävän kokemuksen ja pätevyyden omaava ympäristötekniinen valvoja. Valvojan yhteystiedot toimitetaan Lupa- ja valvontavirastolle sekä Sodankylän kunnan (Arktisen alueen) ympäristöviranomaiselle tiedoksi. Ympäristötekniinen valvoja valvoo pilaantuneen maa-aineksen kaivua, kaivumassojen käsittelyä ja kuljetusta sekä pitää puhdistustyöstä työmaapäiväkirjaa.

Pilaantuneet maa-ainekset kaivetaan ns. lajittelevana kaivuna. Massat lajitellaan kaivutyön aikana pilaantuneisuuden ja tarvittaessa maalajin ja jätteisyyden mukaan. Pilaantumattomat ja eritavoin pilaantuneet maa-ainekset pidetään erillään kaivun ja työmaavarastoinnin aikana. Maiden luokittelu tehdään ennakkotutkimustiedon sekä kaivun yhteydessä tehtävien aistihavaintojen ja kenttämittausten (PetroFLAG ja PID) perusteella. Kenttämittauksista vähintään 10 % varmistetaan laboratorioanalyysin. Näytteenotosta ja kaivutyön valvonnasta vastaa ympäristötekniinen valvoja.

Maaperän puhdistustyön jälkeen kaivurajoilta (kaivannon pohja ja seinät) kerätään jäännöspitoisuusnäytteet, joiden pitoisuudet varmistetaan laboratorioanalyysin. Jäännöspitoisuusnäytteistä analysoidaan vähintään ko. kaivualueella todetut haitta-aineet. Puhdistus katsotaan päättyneeksi, kun laboratorioissa varmistetut haitta-aineiden pitoisuudet alittavat puhdistustavoitteet.

Puhdistustöitä on suunniteltu jatkettavaksi vuoden 2026 kesän aikana purkutöiden yhteydessä.

Varautuminen poikkeuksellisiin tilanteisiin

Mikäli kaivutöiden aikana havaintaan alueella poikkeavaa jätettä tai poikkeavaan pilaantuneisuuteen viittaavaa, jota ei voida luokitella aikaisempien tutkimuksien perusteella, selvitetään materiaalin laatu kenttämittauksin ja/tai laboratorioanalysein. Tarvittaessa asiasta ollaan viipymättä yhteydessä valvovaan viranomaiseen.

Tiedottaminen, kirjanpito ja raportointi

Työstä laaditaan loppuraportti, joka toimitetaan Lupa- ja valvontaviranomaiselle ja Sodankylän kunnan (Arktisen Lapin) ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kolmen kuukauden kuluttua töiden päättymisestä. Loppuraportti laaditaan Ympäristöopas 2010, Pilaantuneen maa-alueen kunnostuksen loppuraportti -oppaan mukaisesti.

Kuuleminen ja lausunnot

Ilmoituksesta ei ole pyydetty lausuntoja eikä kuultavia asianosaisia ole.

Kunnan viranomaisten kuuleminen

Ilmoitus liitteineen on toimitettu tiedoksi 29.4.2026 Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille, jolla ei ollut asiaan kommentoitavaa.

VIRANOMAISEN RATKAISU

Lupa- ja valvontavirasto on tarkastanut Sodankylän kunnassa sijaitsevan ilmoituksen kohteena olevan kiinteistön pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista ja haitta-ainepitoisen maa-aineksen hyödyntämistä koskevan ilmoituksen, ja hyväksyy sen seuraavin määräyksin:

Puhdistustavoitteet

1. Alue tulee puhdistaa sellaiseen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Alueelta tulee poistaa maa-ainekset, joiden haitta-ainepitoisuus ylittää valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 säädetyt alemman ohjearvotason ja uudisrakennuksen kohdalla kynnysarvotason, tutkimuksissa todettujen öljyhiilivetyjakeiden (>C10-C40) osalta.

Puhdistustyön yhteydessä tulee varmistaa, ettei alueelle sijoittuvien tai sinne rakennettavien talousvesijohtolinjojen välittömässä läheisyydessä ole haitta-ainepitoista maa-ainesta, josta voisi aiheutua riskiä vesijohtovedelle, tai tarvittaessa vesijohto tulee vaihtaa diffuusiosuojattuun vesijohtolinjaan.

Maa-ainesten käsittely ja varastointi

2. Pilaantuneen maa-aineksen kaivu, lastaus ja muut puhdistukseen liittyvät työvaiheet on suunniteltava ja toteutettava siten, että pilaantunutta maa-ainesta ei leviä ympäristöön. Puhdistustyön aikana on huolehdittava, ettei puhdistamisesta aiheudu haittaa tai vaaraa alueella tai sen lähistöllä oleskeleville eikä muuta terveys- tai ympäristöriskiä.
3. Poistettavat pilaantuneet ja/tai jätteensekaiset maa-ainekset sekä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset, joita ei hyödynnetä puhdistettavalla alueella, on toimitettava ominaisuuksiensa

mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottoaikaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineksia.

4. Kaivetut pilaantumattomat maa-ainekset ja eri tavoin pilaantuneet tai eri tavalla käsiteltävät maa-ainekset pidetään erillään kaivun, lastaamisen, mahdollisen välivarastoinnin ja kuljetuksen aikana.
5. Kaivettuja maa-aineksia voidaan tarvittaessa välivarastoida lyhytaikaisesti alueella, jonka puhdistamisesta ilmoitus on tehty. Välivarastointi on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu haitta-aineiden kulkeutumista eikä muutenkaan ympäristön pilaantumista. Voimakkaasti haitta-aineilta haisevien maa-ainesten välivarastointia alueella on vältettävä.
6. Mikäli välivarastointi toteutetaan päällystämättömällä alueella, on alueen maaperän pintakerroksen pilaantumattomuus varmistettava edustavalla näytteenotolla välivarastoinnin päätyttyä.

Kaivettujen maa-ainesten hyötykäyttö

7. Puhdistettavalta alueelta kaivettuja maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä asetettuja puhdistustavoitteita, voidaan hyödyntää ilmoituksessa esitetyn mukaisesti kaivualueella. Lupa- ja valvontavirasto voi tarvittaessa antaa lisämääräyksiä haitta-ainepitoisen maa-aineksen hyödyntämiseen liittyen.
8. Hyötykäytettäviä maa-aineksia ei saa sijoittaa mahdolliseen orsi- tai pohjavesikerrokseen.
9. Hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää edustavan näytteenoton avulla ennen maa-ainesten hyödyntämistä. Hyötykäytettyjen maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ja hyödyntämispaikat on dokumentoitava.

Maa-ainesten kuljettaminen

10. Pilaantuneiden maamassojen kuljetus ja kuormaus on järjestettävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekisteriin hyväksytyille toiminnanharjoittajalle. Pilaantunut maa-aines on peitettävä kuljetuksen ajaksi.

Pilaantuneiden maa-ainesten kuljetuksista on laadittava jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan siirtoasiakirjat. Siirtoasiakirjat on laadittava ensisijaisesti sähköisinä ja siirrettävä SIIRTO-rekisteriin viipymättä.

Jätteen luokiteltua pilaantunutta maata saa luovuttaa kuljetettavaksi vain jätelain 94 §:n mukaisesti rekisteröityneille toimijoille

Puhdistustyön lopputuloksen toteaminen

11. Kaivutyön lopuksi kaivantojen seinämistä ja pohjista tulee ottaa edustavat jäännöspitoisuusnäytteet. Näytteistä on analysoitava laboratorioissa vähintään kyseisellä kaivualueella tehdyissä tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.

Pilaantuneen veden käsittely

12. Pilaantuneella alueella sijaitseviin kaivantoihin kertyvän veden haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää, ennen sen johtamista maastoon tai viemäriin. Vedestä on analysoitava vähintään maaperätutkimuksissa todetut haitta-aineet.
13. Tarvittaessa vesi on poistettava tai vesi on puhdistettava paikan päällä tarkoitukseen soveltuvalla menetelmällä. Vesien käsittelyyn ja johtamiseen liittyvä suunnitelma on esitettävä Lupa- ja valvontavirastolle tarkastettavaksi.

Valvonta, tiedottaminen ja raportointi

14. Pilaantuneen maa-aineksen poistamisen aikana on otettava maaperänäytteitä pilaantuneiden alueiden laajuuden, kaivusvyöyksien ja kaivettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien tarkastamiseksi. Näytteet on otettava siten, että maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ovat edustavasti selvitetty.

Jos näytteiden tutkimisessa käytetään kenttämittauslaitetta, on kenttämittaustuloksista vähintään joka kymmenennen näytteen, kuitenkin vähintään kahden näytteen, tulos jokaiselta kaivualueelta tarkastettava laboratoriomittauksilla. Laboratorionäytteistä on analysoitava vähintään kyseisellä kaivualueella tehdyissä tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.

15. Puhdistustyöhön on nimettävä henkilö, joka vastaa puhdistustyön valvonnasta ja jolla on tarvittava asiantuntemus ja kokemus pilaantuneen maaperän puhdistukseen ja puhdistustöiden valvontaan. Valvonnasta vastaavan nimi ja yhteystiedot sekä puhdistuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Lupa- ja valvontavirastolle ja Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toimenpiteiden aloittamista.

Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös tämän päätöksen mukaisten puhdistustoimenpiteiden lopettamisajankohta.

Lupa- ja valvontavirastolle on tehtävä kirjallinen aloitusilmoitus ennen puhdistustöiden aloittamista. Mikäli puhdistus tehdään useassa osassa, jokaisesta puhdistusvaiheesta tulee tehdä aloitusilmoitus.

Aloitusilmoituksesta on käytävä ilmi puhdistuksen aloitusajankohta, työn vastuuhenkilöiden ja valvonnasta vastaavan ympäristöteknisen valvojan yhteystiedot työn aikana sekä kaivettujen haitta-ainepitoisten maa-ainesten vastaanottoaikat. Puhdistuksesta pidettävän kirjanpidon on oltava ajan tasalla ja valvojan viranomaisen saatavilla työn aikana.

16. Mikäli puhdistustyön aikana maaperässä tai pohjavedessä havaitaan haitta-aineita, joita ei ole todettu aiemmissa tutkimuksissa tai havaitaan muita lähtötiedoista poikkeavia asioita, jotka voivat vaikuttaa mahdollisiin ympäristö- ja/tai terveysriskeihin, on kyseisistä havainnoista ilmoitettava viipymättä Lupa- ja valvontavirastolle ja Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle jatkotoimenpiteiden sopimiseksi.
17. Tämän päätöksen mukaisista tutkimus- ja puhdistustoimenpiteistä on laadittava loppuraportti, jossa on esitettävä
- puhdistustyön toteuttaminen ja karttapiirustus toteutuneista kaivuaueista, -syvyyksistä, sekä hyödynnetyistä maa-aineksista koordinaatistoon (ETRS-TM35FIN) sidotulla kartalla,
 - kuvaus työn aikaisista näytteenottomenetelmistä ja yhteenveto työn aikaisesta näytteenotosta,
 - kirjanpitoliedot poistetuista haitta-ainepitoisista maa-aineksista,
 - haitta-ainepitoisten maa-ainesten hyödyntäminen alueella,
 - analyysitulokset puhdistetun maaperän haitta-aineiden jäännöspitoisuuksista ja näytteenottoaikojen sijainnit karttapiirustuksessa esitettyinä (ETRS-TM35FIN -koordinaatisto) sekä
 - yhteenveto mahdollisten vesinäytteiden analyysituloksista ja pilaantuneen veden poistamisesta ja käsittelystä.

Raporttiin on liitettävä yhteenveto maa-ainesten toimittamisesta eri käsittelypaikoille. Loppuraportti on toimitettava Lupa- ja valvontavirastolle ja Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa alueen puhdistustöiden loppuunsaattamisesta.

Määräysten ja päätöksen perustelut

Yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä maa-aineksen hyödyntämiseen puhdistettavalla alueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus Lupa- ja valvontavirastolle, jos puhdistaminen ei ympäristönsuojelulain luvun 4 nojalla edellytä ympäristölupaa. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Ilmoituspäätöksessä on annettava tarvittavat määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (PIMA-asetus, 214/2007) on säädetty maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot. Asetuksen 3 §:n mukaan, mikäli yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus maaperässä ylittää kynnysarvon tai alueella, jolla taustapitoisuus on kynnysarvoa korkeampi, alueen taustapitoisuuden, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava. Arvioinnin on asetuksen 2 §:n mukaan perustuttava arvioon maaperässä olevien haitallisten aineiden aiheuttamasta vaarasta tai haitasta terveydelle ja ympäristölle. Asetuksessa luetellaan seikat, jotka arvioinnissa on otettava huomioon. Ilmoituksessa esitetyn maaperän puhdistustarpeen arvioinnin tulee täyttää nämä PIMA-asetuksen vaatimukset.

Pilaantunutta aluetta puhdistettaessa tulee usein esille seikkoja, joihin ei ole ennakkotutkimuksista ja -suunnitelmista huolimatta pystytty varautumaan, esimerkiksi maaperässä tai pohjavedessä todetaan uusia haitta-aineita taikka todettavat haitta-ainepitoisuudet poikkeavat merkittävästi aiemmista tutkimuksista, pilaantunut alue on arvioitua laajempi tai kaikkea suunnitelmassa esitettyä maa-ainesta ei voida poistaa. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen voi olla tarpeen antaa uusia ohjeita tai määräyksiä työn aikana. (Määräykset 7 ja 16)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 2 luvussa on säädetty yleisistä velvollisuuksista, periaatteista ja kielloista kuten toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuudesta (6 §) sekä velvollisuudesta ehkäistä ja rajoittaa toimintansa ympäristövaikutuksia (7 §), maaperän pilaamiskiellosta (16 §) ja pohjaveden pilaamiskiellosta (17 §). Määräyksissä on huomioitu ympäristönsuojelulain mukaiset velvoitteet.

Määräskohtaiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 133 §:n mukaan pilaantunut maaperä ja pohjavesi (*pilaantunut alue*) tulee puhdistaa siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Tavoitetasoiksi on hyväksytty esitetty alempi ohjearvotaso ja uudisrakennuksen alueella kynnsarvo. Lisäksi on edellytetty tarkistamaan mahdollisen vesijohdon ympäristö.

Jäännöspitoisuusnäytteenotolla todennetaan maaperän haitta-ainepitoisuudet pilaantuneen maa-aineksen poistamisen jälkeen. Näytteenotolla varmennetaan edellytettyjen puhdistustavoitteiden saavuttaminen sekä saadaan tietoa maaperään kaivujen jälkeen jäävistä haitta-ainepitoisuuksista. (Määräykset 1., 11. ja 14.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 20 § edellyttää pilaantumisen vaaraa aiheuttavalta toiminnalta huolellisuutta ja varovaisuutta ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä onnettomuuksien estämiseksi ja niiden vaikutusten rajoittamiseksi (*varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteet*). (Määräykset 2., 5., 6. ja 10.)

Jätelain (646/2011) 13 §:ssä säädetään, ettei jätteestä tai jätehuollosta saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. (Määräykset 2.–10.)

Jätelain (646/2011) 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista uudelleenkäyttää, kierrättää tai hyödyntää, loppukäsitellään. (Määräys 3.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaisesti maaperän ja pohjaveden puhdistustyön yhteydessä kaivettavat jätejakeet on edellytetty toimitettavaksi hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoipaikkaan. (Määräys 3.)

Jätelain (646/2011) 15 §:ssä säädetään lajiltaan ja laadultaan erilaisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta siinä laajuudessa kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi, etusijajärjestyksen noudattamiseksi taikka jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. (Määräys 4.)

Päätöksessä on hyväksytty ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti puhdistustyön yhteydessä kaivettujen haitta-ainepitoisuuksiltaan puhdistustavoitteet alittavien maa-ainesten

hyötykäyttö puhdistettavalla alueella ilmoituksen mukaisesti. Ilmoituksessa on todettu, ettei haitta-ainepitoisia massoja hyödynnetä uudisrakennuksen kohdalla. Maita ei kuitenkaan saa sijoittaa mahdolliseen orsi- tai pohjavesikerrokseen, jottei niistä aiheudu riskiä pohjaveden laadulle. Päätöksessä on myös edellytetty täytöissä hyötykäytettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien ja sijoituskohteiden dokumentointia, jotta maa-ainekset voidaan huomioida asianmukaisesti tulevien kaivutöiden yhteydessä. (Määräykset 7. - 9.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätelain 11 luvun mukaiseen jätehuoltorekisteriin hyväksytylle kuljettajalle. (Määräys 10.)

Valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen (978/2021) 11 §:n mukaan jäte voidaan kuljettaa peitettynä, jos siten voidaan varmistua siitä, ettei jätettä pääse ympäristöön kuormauksen tai kuljetuksen aikana. Poistettavat pilaantunutta maa-ainesta sisältävät kuormat on edellytetty peitettäväksi ja haitta-ainepitoiset kaivetut maa-ainekset on vaadittu pidettäväksi erillään pilaantumattomista maa-aineksista, jotta haitta-ainepitoisista maa-aineksista ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 10.)

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneesta maa-aineksesta. Siirtoasiakirja on oltava mukana jätteen siirron aikana ja se on annettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjat on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan. Siirtoasiakirjaan merkittävistä tiedoista ja niiden vahvistamisesta on säädetty valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen (978/2021) 40 §:ssä. (Määräys 10.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 209 §:n mukaan lain täytäntöönpanon edellyttämät mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. (Määräykset 9., 11., 12. ja 14.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*). (Määräykset 11. ja 14.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 7 §:n mukaan toiminta on järjestettävä niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Puhdistettavalta alueelta mahdollisesti syntyvän pilaantuneen veden poistamisella varmistetaan,

etteivät vedessä olevat haitta-aineet pääse kulkeutumaan laajemmalle alueelle eivätkä ne aiheuta enempää maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräykset 12. ja 13.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 172 §:ssä ja jätelain 122 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen tiedoksisaantioikeudesta tehtävänsä suorittamista varten. Määräykset on annettu viranomaisvalvonnan kannalta. Puhdistamisen aikainen kirjanpito ja puhdistamisen raportointi ovat tarpeen viranomaisvalvonnan kannalta. Kirjanpidolla ja raportilla dokumentoidaan tehdyt näytteenotto-, kaivu-, hyödyntämis- ja muut puhdistustoimenpiteet. (Määräykset 15.-17.)

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 20, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Jätelaki (646/2011) 8, 13, 15, 29, 121, 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 40§

Hallintolaki (434/2003)

Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus Lupa- ja valvontaviraston maksullisista suoritteista vuonna 2026 (1177/2025)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 1328 €.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontaviraston maksullisista vuonna 2026 (1177/2025) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 83 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn kului 16 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan valtion valvontaviranomainen voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat

tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontaviraston maksullisista suoritteista kyseisenä vuonna.

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa 30.5.2031 saakka. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 200 §:n perusteella tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Puolustuskiinteistöt (sähköisesti)

Tiedoksi

Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen(sähköisesti)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti Lupa- ja valvontavirasto antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla. Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan myös toiminnan vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä (Liite 1) olevassa valitusosoituksessa.

Lisätiedot

Asia on käsitelty Lupa- ja valvontavirastossa. Lisätietoa asiasta antaa ympäristötarkastaja Kati Anttila (etunimi.sukunimi@lvv.fi), puh. 0295 254 241.

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Päätöksen on esitellyt ympäristötarkastaja Kati Anttila ja ratkaissut ylitarkastaja Maria Säkkinen.

Liitteet

Liite 1. Valitusosoitus

Liite 2. Puhdistettavan alueen sijaintikartta

LIITE 1.

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) mukaisesti hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeuteen**. Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa 310 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään erikseen niistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tuomioistuinmaksulaki: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla annettu oikeusministeriön asetus (1020/2024) maksujen tarkistuksesta on tullut voimaan 1.1.2025. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään.

Sisältö

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksenlaatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksenalainen päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- mahdolliset asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi

- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä toimii muu kuin asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Toimittaminen

Valitus tulisi ensisijaisesti tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Vaasan hallinto-oikeus

- Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
- Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa
- Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
- Puhelin: Kirjaamo 029 56 42780 (ma-pe klo 8.00-16.15)
- Puhelinvaihde: 029 56 42611

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen tai lähetin välityksellä taikka lähettäjän omalla vastuulla postitse tai sähköpostitse. Valituskirjelmän tulee olla valitusviranomaisella viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

LIITE 2.

Tämä asiakirja LVV-U/54548/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/54548/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Anttila Kati 07.05.2026 08:55

Ratkaisija Säkkinen Maria 07.05.2026 08:56